

**Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut
inatsisissaattut siunnersuut**

pillugu

Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Astrid Fleischer Rex, Demokratit
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Kristiansen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut

UKA 2011-mi ulloq 28. september 2011-mi siullermeerinerup kingorna siunnersuut
ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Meeqqat nunatsinni inuiaqatigiinni pinnaatitaaffiisa siuarsarneqarnissaat meeqqat
illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut
siunnersuutip matuma siunertaraa. Tamanna allattoqarfimmik ikiorteqartinneqartunik
sullinneqartunillu meeqqat illersuisuannik toqqaanissap aammalu Meeqqat pillugit
Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissap qulakkeerneratigut pissaq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Meeqqat illersuisortaarnissaat Meeqqallu pillugit Siunnersuisoqatigeeqalernissaq Inatsisartut
siunnersuummik ulloq 28. september 2011-mi siullermeerineranni annertuumik
taparserneqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput, tamannalu ilusiliinissamut piunasaqaatinut Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqartunut naapertuuppoq.

Piffissami 14. april - 26. maj 2011-mi siunnersuut kingullermik tusarniaassutigineqartoq kiisalu tusarniaaneq nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqartoq soorluttaaq tusarniaaffigineqartut oqaaseqaataat pingaernerit nassuiaatigineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliaq siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu ulloq 10. oktober 2011 Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumut apeqqutinik arlalinnik nassiussivoq. Ulloq 22. oktober ataatsimiititaliaq akissummik tigusaqarpoq. Akissut 22. oktober 2011-meersoq ilanngussaq 1-tut ilanngunneqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutai akissummi ersersinneqarput.

Ataatsimiititaliap akissutip tigonera uppersarpaa, ataatsimullu isigalugu naammaginatut nalilerlugu. Akissutip immikkoortuisa ataasiakkaat immikkut oqaaseqarfiginnissamut ataatsimiititaliaq pissutissaqalersippaat, tamannalu immikkoortuni tullerni takuneqarsinnaavoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siunnersuut saqqummiunneqartoq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit sukumiisumik misissorneqarpoq.

Siunnersuutip siunertaa atuuffialu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarput, tak. §§-it 1-2. Siunnersuummi aalajangersakkat aallarniutaasut ataatsimiititaliamit taparserneqarput, taakkunani aalajangersarneqarpoq inuiaqatigiinni meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu iluaquserneqarnissaat Inatsisartut inatsisaanni siunertaasoq. Inuiaqatigiit peqqissut ineriartornissaat qulakkeerneqassappat meeqqat taakkulu pisinnaatitaaffiisa annertunerusumik qitiutinneqarnissaat pisariaqartoq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaata akuersissutigineqareersup inatsisikkut piviusunngortinneqarlunilu erseqqissaavigineqarnera politikkimut naleqquttutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Ataatsimiititaliamilli erseqqissarumaneqarpoq nunatsinni inatsisit aalajangersimasut nassatarisaannik meeqqat pisinnaatitaaffeqarmata aammalu tamatuma peqatigisaanik inuiaqatigiit meeqqanut

pisussaaffeqarmata. Ilaatigut meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu inatsit atuuttoq, atuarfik pillugu inatsit atuuttoq aammalu meeqqanut annertuumik innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu inatsit atuuttoq ataatsimiititaliamit innersuussutigineqassapput. Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq naapertorlugu nunatsinni inatsisit taamaattut meeqqat pisinnaatitaaffiannik imaqtartut meeqqat illersuisuata eqqumaffigissavai. Aaammattaaq avatangiisinik meeqqanut tulluuttunik, meeqqat ilorrisimaarlutik sammisaqarfigisinnaasaannik peqarnissaa Meeqqat illersuisuata eqqumaffigisariaqarpaa. Matumani pineqarput pinnguarterfiit, timersortarfiit kiisalu sammisassat allat kulturimut tunngasunik imallit.

Aammattaaq meeqqat inuusuttullu innarluutillit suliffeqarfinnut ininullu tamanut ammasunut isersinnaanissaasa eqqumaffigineqarnissaat ataatsimiititaliap erseqqissarpaa.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffeqarfik pillugu

Ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maluginiarpaa § 3-mi erseqqissarneqartoq meeqqat illersuisuat aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit allattoqarfik peqatigalugu tassaasut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffeqarfik politikimut attuumassuteqanngitsaq.

Meeqqat illersuisuat pillugu

Meeqqat illersuisuannut siunnersuummi § 4-mi pineqartumut tunngatillugu ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarlunilu tanngassimaarutigineqarpoq Kalaallit Nunaat meeqqanut illersuisoqalissamat. Meeqqanut tunngasunik oqaaseqarsinnaasumik taakkulu pisinnaatitaaffiinik samminnisinnaasumik meeqqat ersarissumik, uppersussusilimmik tatiginartumillu illersuisoqalernissaat annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Meeqqat nunatsinni inatsisitigut illersugaanerisa sukateriffigineqarnissaa aammalu pissaanermik ingerlatsisunut politikerineqartunullu attuumassuteqanngitsumik meeqqat atugaasa misissoqqissaarnissaat pisariaqarpoq.

Siunnersuummi § 4, imm. 1 ataatsimiititaliamit immikkut oqaluuserineqarpoq, taanna malillugu meeqqat illersuisuat Naalakkersuisunit toqqarneqartassaaq. Meeqqat illersuisuannik politikikkut ingerlataqartunut attuumassuteqanngitsumik toqqaanikkut toqqarneqartup politikimut attuumassuteqannginnissaa naqissuserneqassasoq ataatsimiititaliap pingaartutut isigaa, taamaaliornikkut politikimut attuumassuteqannginnissaaq innarlerneqassanngilaq. Kiisalu naligiissitaanermut inatsimmi tunngaviusut isiginiarneqassasut ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni meeqqat illersuisussaannik toqqaanermi arnat angutillu parlakaattumik toqqarneqartassapput. Taamatuttaaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut tunngatillugu naligiissitaanermut inatsimmi tunngaviit aamma isiginiarneqassapput.

Meeqqat illersuisuata piginnaasassai pillugit piumasaaqatinik immikkut ittunik

siunnersuummi aalajangersaasoqanngilaq. Meeqaalli illersuisuat pillugu nassuiaatini erseqqissarneqarpoq ingerlatitseqqinnissamut piginnaasaqarnissap saniatigut meeqqat illersuisuat suliassaminut naapertuuttunik piginnaasaqassasoq. Meeqqat illersuisuata inatsisilerituutut ilinniarsimasuusariaqannginnera ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtatigiinneersut aamma Demokraatineersut akuersaarpaat, illuatungaatigulli ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut naatsorsuutigisinnaasariaqarpaat meeqqanut illersuisunngorumaartoq ima kinaassusersiunngitsigalunilu suliat tungaatigut piginnaasamigut ima nukittutigissasoq Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ilinniarsimasunut suliamalla piginnaasalinnut sanilliulluni uppernassuseqarluni, ataqqinassuseqarluni aammalu tatiginassuseqarluni suliaminik tutsuiginartumik piginnaasaqarluartumillu ingerlatsisinnaassasoq. Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut aamma Atassummeersut isumaqarput Meeqqat illersuisuat inatsisilerituutut ilinniarsimasuusariaqartoq.

Meeqqat illersuisuata aningaasaqarnikkut sumulluunniit attuumassuteqannginnissaa ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarpoq. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup aningaasalersorneqarnissaanut aaqqiissutissatut attanneqarsinnaasutut ungasissumullu isigisutut ataatsimiititaliap tikkuarsinnaasatuaa tassaavoq aningaasanut inatsisitigut ukiumoortutigut taakkunanilu pingaarnersiulluni tulleriarinertigut aningaasalersuinissaq. Meeqqat illersuisuata inuttut arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnissaa eqqarsaatigalugu meeqqat illersuisuattut atuunneq pisortanit toqqakkatut suliaqarneq pillugu tunngavissat ataannut inissinneqarsinnaanera pitsaaquteqarnerisooq ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarpoq, taamaaliornikkut meeqqat illersuisuattut toqqarneqartoq taamatut atuutilnginnermini suliffigisimasaminut uteqqinnissaanut periarfissaqaqqullugu. Tassunga tunngatillugu ilanngussaq 1-imi akissut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtatigiinneersunit aamma Demokraatineersunit tusaatissatut tiguneqarpoq, Meeqqallu illersuisuata toqqakkatut atuunnermini sulinnigiffeqartarnissaa pillugu ilusiliisoqarnissaata sulissutigineqarnissaa kissaatigalugu. Ataatsimiititaliamili ikinnerussuteqartut Siumumeersut aamma Atassummeersut isumaat unaavoq, siunnersuummi siunnersuutigineqartumiit Meeqqat illersuisuat politikkikkut annerusumik kiffaanngissuseqassasoq.

Ataatsimiititaliap pingaartumik siunnersuummi § 4 imm. 3, nr. 3 sukumiisumik nalilersorsimavaa, taamaalilluni Meeqqat illersuisuata timikkut imaluunniit tarnikkut ataavartumik nappaateqarnini pissutigalugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu suliassat saperunigit tunuartinneqarsinnaalluni.

Siunnersuummi § 4 imm. 3, nr. 3-mi aalajangersakkap peerneqarnissaa ataatsimiititaliap kissaatigaa, aalajangersakkallu taassuma peerneqarneranik imaqartumik allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut kaammattorlugit.

Aalajangersakkap inatsimmut ilanngunneqarnissaa naleqqutinngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Siunnersuummi § 4, imm. 3-mi 4) naapertorlugu meeqqat illersuisuat soraartussatut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannit arfiniliusunit taamaallaat innersuunneqarsinnaanera ilumut piumasaqaataasariaqarnersoq ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarpoq. Inatsisartut Ombudsmandiannut sanilliussigaanni nalinginnaasumik amerlanerussuteqartut Ombudsmandimut tatiginninnginnermik oqaatiginnippata imaluunniit saqqummiussippata Ombudsmandi taarserneqassaaq. Erseqqinnerusumik nalileereerluni ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat tallimat amerlanerussuteqarnermikkut Meeqqat illersuisuata tunuartinneqarnissaanik inassuteqarsinnaasut, ataatsimiititaliallu kaammattuutigaa siunnersuutip aappaassaaneerineqarnissaanut Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissasut, tassanilu § 4 imm. 3, nr. 4-mi aalajangersagaq ataatsimiititaliap kissaatai naapertorlugit allanngortinneqassasoq.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik siamasissumik suliatigullu piginnaasaqarluartunik inuttaqartumik, meeqqat illersuisuannut siunnersortaasussamik, pilersitsisoqarnissaa ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq. Siunnersuut naapertorlugu meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaallunilu siulittaasuunissaa tapersensorini ataatsimiititaliap oqaatigissavaa.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit meeqqat illersuisuat ilanngullugu katillugit arfineq marlunnik ilaasortaqaarnissaa qanoq pisariaqartiginersoq ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarpoq. Erseqqinnerusumik nalileereerluni ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit arfineq marlunnik ilaasortaqaarnikkut eqaatsumik suliassanullu pikkorissuseqartumik ingerlatsisinnaasut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit arfineq marlunnik ilaasortaqaarnerat nassuiaatini pinnani inatsisilli oqaasertaani erseqqissumik paatsoorneqarsinnaanngitsumillu allassimaqqullugu siunnersuummi § 5, imm. 2-mut allannguutissatut siunnersuummik aappaassaaneerinnermut saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqassapput.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat Naalackersuisunit toqqaarneqartassanersut qanorlu amerlatigisunik toqqaasassanersut ataatsimiititaliamit aamma oqaluuserineqarpoq, taamaattorli tamanna periaatsit malittarisassallu siunnersuummi § 6-imi siunnersuutigineqartutut ingerlanneqartassaaq. Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtiginneersut aamma Demokraatineersut suleriesissatut siunnersuutigineqartoq kiisalu

najoqqutassatut taaneqartut naammagisimaarpaat, ataatsimiititaliamili ikinnerussuteqartut Siumumeersut aamma Atassummeersut suloriusissatut siunnersuutigineqartoq kiisalu najoqqutassatut taaneqartut tapersersorsinnaangilaat.

Aammattaaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortai eqqarsaatigalugit ataatsimiititaliap kaammattuutigissavaa taakku inuttut politikimut attuumassuteqannginnissaat, taamaalilluni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit katitigaanerat meeqqat illersuisuata politikimut attuumassuteqannginnissaanut kiisalu meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sullissivimmut tamarmiusumut innarleeqqunagu imaluunniit sanngiillisaataaqqunagu.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ukiumut ikinnerpaamik sisamariarlutik ataatsimiittassasut ataatsimiititaliap maluginiarpaat. Ataatsimiinnerit, tassungalu ilanngullugu ataatsimiinnerit akulikinnerusut, oqarasuaatikkut ataatsimiinnikkut ingerlanneqarsinnaanerat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Ataatsimiititaliap pingaartumik siunnersuummi § 7 imm. 1, nr. 3 sukumiisumik nalilersorsimavaa, taamaalilluni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq timikkut imaluunniit tarnikkut ataavartumik nappaateqarnini pissutigalugu tunuartinneqarsinnaalluni.

Siunnersuummi § 7 imm. 1, nr. 3-mi aalajangersakkap peerneqarnissaa ataatsimiititaliap kissaatigaa, aalajangersakkallu taassuma peerneqarneranik imaqartumik allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut kaammattorlugit.

Aalajangersakkap inatsimmut ilanngunneqarnissaa naleqqutinngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Meeqqat illersuisuata suliassai piginnaatitaaffilu

Meeqqat illersuisuata suliassaanut piginnaatitaaffiinullu tunngasut ataatsimiititaliap soqutigalugit misissorpai, tak. siunnersuummi §§ 8-10 aamma §§ 11-13.

Meeqqat atugarliortut meeqqallu immikkut pisariaqartitallit atugarisaat meeqqat illersuisuata immikkut isiginiartussaammagit ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Tamatuma oqaatigineqarneranut peqatigitillugu erseqqissaatigineqassaaq meeqqat illersuisuat Kalaallit Nunaanni meeqqat tamarmik illersuisorimmassuk; meeqqat sumi najugaqarnerat, inuttut aningaasatigullu atugaat, oqaatsitigut, sumiuussutsikkut, upperisaqarnikkut piorsarsimassutsikkullu tunuliaqutaat inissimaffiilluunniit apeqqutaatinnagu.

Ataatsimiititaliap siunnersuummi § 8, imm. 4 annertuunik periarfissaqartutut isigaa,

tamatuma kingunerisaanik Meeqqat illersuisuata sulinermini meeqqat ilaatilissammagit. Aalajangersimasumik meeqqanik naliliisartoqarnissaanut toqqaannartumik aningaasaliisoqanngikkaluartoq ataatsimiititaliap paasinninnera unaavoq, pisussanut tigussaasunut aningaasaliissutit killigitinneqartut iluanni meeqqanik naliliisitsinermik, meeqqanik isumasioqatigiisitsinermik assigisaannilluunniit ingerlatsisoqarsinnaasoq, taamaalilluni aaqqissuussinerit taamak ittut meeqqat nipaap pisortatigoortumik tusarneqarsinnaalersinneqassammata. Oqallifinnik assigiinngitsunik Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu oqaloqatigiillutillu isummersoqatigiiffigisinnaasaannik meeqqat inuusuttullu atugaat nukittorsarniarlugit pilersitsinisarlugi suliniuteqartoqarnissaa ataatsimiititaliap pingaarutilittut isigaa. Ataatsimiititaliamit malugineqareerpoq suliniummik aallarniinerup NAKUUSA Youth Forum-itut ittup takutimmagu nunatsinni meeqqat inuusuttullu pikkorissorpassuit pisinnaatitaaffitik periarfissatillu pillugit oqallinnernut ilumut peqataarusullutik kissaateqarnerat. Taamaalillutik inuusuttut inuiaqatigiit ineriartorneranni pitsaasumut kikkullu tamarmik oqartussaaqataanerannut sammisumut akisussaaffimmik tiguseqataanerat ataatsimiititaliamit aalajangiisusutut isigineqarpoq.

Taamaattorli Meeqqat illersuisuata meeqqanik nuna tamakkerlugu sumiiffinni assigiinngitsuneersunik ataavartumik suleqateqarnissaa ataatsimiititaliap annertuunik neriuuteqarfigaa.

Siunnersuut taama iluseqarluni akuerineqarpat MIPI (meeqqat inuusuttullu pilugit ilisimasaqarfik) ullumikkutut nalunngisarput atorunnaassammata siunnersuummik misissuinermini ataatsimiititaliap eqqumaffigeqqissaarsimavaa.

Suliat MIPI-mit MIPI-llu siulersuisuinit ingerlanneqarsimasut ataatsimiititaliamit assut qujamasuutigineqarput. Meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivimmi allattoqarfiup ataani MIPI-p nutaamik aaqqissuuteqqinneqarnissaa siunnersuutikkut tunngaviummik siunertarineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Siunnersuut taama iluseqarluni akuerineqarpat MIPI-p ingerlalluurtup 2012-imi februarip naanerani matuneqarnissaa ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut aamma Demokraatineersut aappaatigut ajuusaarutigaa. MIPI-mili sulisut meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivimmi nutaami atorfinitsinneqarnissaat ingerlalluarpata meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivik MIPI-mit allaat annertunerusumik sunniuteqarsinnaasutut, eqeersimaarfiunerusutut, suliatigut piginnaaneqarnerusutut ilisimasanillu inerisaaviunerusinnaasutut piukkunnaateqarsinnaasoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut isumaqarput. MIPI-p suliassaanut piginnaatitaaffinullu sanilliullugu meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissiviup nutaap piginnaatitaaffii suliassaalu pillugit killersuutiniik siunnersuummi allassimasoqanngilaq.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut aamma Atassummeersut MIPI-p ingerlaannarnissaat kissaatigigaluarpaat, inassuteqaatillu ataanni oqaaseqaatit innersuussutigalugit.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup nutaap isummersoqatigiiffiulluartumik suleqatiginissaa ataatsimiititaliamit qilanaarinearpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup Inatsisartut ataanni Ombudsmandeqarfimmik pisortatiguunngitsumik pisinnaasaq naapertorlugu annertussusilimmik suleqateqarnissaa ataatsimiititaliamit naatsorsuutiginearpoq.. Ataatsimiititaliap erseqqissarpaa Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik oqartussaasut ataanni politikkimut attuumassuteqanngitsumik inissinneqassasoq, Ombudsmandili Inatsisartuni inatsisitigut oqartussaasut ataanni inissitaalluni.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuut taama iluseqarluni akuerinearpat siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai pillugit nassuiaat Naalakkersuisunit saqqummiunneqartoq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Saqqummiunneqartut ilumoornerat ataatsimiititaliap tatigaa maluginiarlugulu siunnersuut UKA 2011-mi inaarutaasumik akuersissutiginearpat siunertamut kontop 30.14-ip ataani nuussinerit assigiinngitsut kingunerisaannik meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissivimmuut konto pingaarneq nutaaq ataatsimoortoq pillugu 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saaqqummiussaqaassat. Paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit 2012-mi ukiunilu missingersuusiorfinni ukiumut 3.331.000 mio. kr.-it immikkoortinneqartassapput, taakkunanngalu 2.300.000 mio. kr.-it tassaassapput akissarsianut aningaasartuutit, 1.031.000 mio. kr.-illu aningaasartuutitut allanut, soorlu ingerlatsitseqqinnernut, isumasioqatigiinnernut, pikkorissarnernut angalanernullu atorneqassallutik.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup ukiomoortumik naatsorsuutai kukkunerisukkat, tassungalugu ilanngullugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit allaganngorlugu nalunaarusiaata nassiuunneqartarnissaat Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap siumut qinnutigissavaa.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut aamma Demokraatineersut siunnersuut pillugu imak oqaaseqarput:

Amerlanerussuteqartut isumaqarput meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivik pillugu siunnersuut annertuumik pingaaruteqartoq, kiisalu Meeqqat illersuisuat pillugu inatsisissap aalajangiunneqarnissaa pingaaruteqartoq, taamaalilluni Kalaalit Nunaat piaartumik meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiveqalerluni, Meeqqanut illersuisoqalerlunilu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigeeqalissammat. Amerlanerussuteqartulli isumaliutissiisummi siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutini arlalinnik allagaqarsimapput.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut qulaani taaneqartut kaammattuutaat naapertorlugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummeerepata siunnersuut ilusimisut iluseqartillugu Inatsisartuni akuersissutigineqarnissaa innersuussutigaa.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Siumumeersut aamma Atassummeersut siunnersuut pillugu immikkut imak oqaaseqarput:

Meeqqat pillugit illersuisoqalernissaa soorunami ajorinngilarput, kisianni silatusaarnertut isiginngilarput MIPI-p taamatut siunnersuuteqarnerup kingunerisaanik MIPI-p atorunaarsinneqarnissaanik kinguneqartussanngornera tamanna annertuumik eqqarsarnartoqartikkatsigu oqaatigissavarput.

Siorna MIPI-p sulinera pillugu nassuiaatip inatsisartutigit suliarineqarnera imatut paasinikuu-galuaratsigu MIPI-p sulinera nukittorsarneqalersoq, kisianni maanna killormuanik iliortoqalerpoq, tassalu MIPI inuulluaqquneqalerluni, tamanna tupigusuutiginaannarani uggornarlunnartutut isumaarfigaarput.

MIPI-p sulinera ersaringaartup meeqqat inuusuttunngulersullu atugarisaannik ukiuni kingullerni eqeersaataasup maanna Meeqqanut illersuisup pilersinneqarneratigit sulianut pulatinneqaan-nartussanngorluni inissinneqalernera assorujussuaq eqqarsarnartoqarpoq. Taamaattumik Naalakkersuisut suliap pingajussaaneerineqarnissaanut allannguutissamik siunnersuuteqarnissaat piumasaraarput.

Tassalu MIPI-p suliani nangillugit ingerlatsissagai kiffaangissuseqarluni Meeqqat illersuisuata suliaasaanut akulersuutiinnarnagu ersarissumik sulinini ingerlatiinnassagaa. Tassalu ilisimasassanik katersineq meeqqat inuusuttullu atugarisaat pillugit inuiaqatigiinni ilisimatusartunilu annertuumik pisariaqartitaasup, qanorlu kommunini sullinneqarnerisa qulaajarneqarnissaat suliaasa tulinnguuttut pisariaqartutullu isigisatta ilagisaat aamma sukumiisumik suliarineqarniassammata.

Meeqqat illersuisuat pillugu inatsisissap suliarineqarnera pitsaasumik inerneqassaguni politik-kikkut attuumasuunnginnissaa pingaarutilerujussuartut isigaarput. Kisianni maanna taamatut inissinneqartussanngorpoq Naalakkersuisut ataanni. Qanorlu aamma siulersuisussat toqqagaa-sarnissaat suli ersarissumik isummerfigineqarnani, suminggaanniit siulersuisussat toqqagaa-

sarnissaat inuttalersorneqarniarpamita? Taamatut inissinneqartussanngornera eqqarsaatigalugu Inatsisinik Atortitsinermut Ataatsimiititaliami misissorneqarluarnissaa ilanngullugu piumasaris-savarput aalajangiisoqartinnagu pissasoq.

Aammalu Meeqqat illersuisuata inatsisilerituujunnginnissaa isumaqatiginngilarput. Taamatut atorfeqartussaq inatsisinik ilisimaarinnilluartuusariaqarpoq, tamaangippat sulinerup ingerlanera eqartorujussuussagami inatsisilerituumik nalilersuisoqarnissaa pisariaqartuaannartussaam-mat, tamannalu aamma aningaasarpassuarnik naleqariataarnissaa piareersimaffigineqanngilaq.

Aammalu aningaasat atugassat atorfeqartitassallu marluinnaappata suliassap annertuup pitsaasumik kivinneqarsinnaanera apeqqusernarpoq, suut tamaasa kattutaarlugit sulineq ingerlanneqartussaammat Meeqqanut illersuineq, siunnersuineq ilisimasani katersineq misissuisarnissaq naammassisanillu rapportinik ukiut tamaasa suliaqartarnissaq, siulersuisut ataatsimiittarnissaat meeqqanut siulersuisunngortut sulinerisa malittarineqarnissaat il.il. Oqaatigisariaqarpoq suliaq inatsisinut atortitsinermut ataatsimiititaliamit nalilersorneqarluarnissaa piumasarissallugu pissusissamisoortuullunilu toqqissisimanarnerpaassaaq.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut qulaani taaneqartut kaammattuutaat naapertorlugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussereerpata, siunnersuutip ilusimisut iluseqartillugu Inatsisartunit akuerineqassasoq inassutigaat. Ataatsimiititaliamili ikinnerussuteqartut kaammattuutaat naapertorlugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissasut.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Olga P. Berthelsen,
Siulittaasoq

Debora Kleist

Isak Hammond

Astrid Fleischer Rex

Knud Kristiansen

Ruth Heilmann

Malik Berthelsen